EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

موقف المسلم من الفتن

Mawqif al-muslim min al-fitan

Musulmanul în fața ispitelor și tulburărilor

Muḥammad ibn Ṣāliḥ
al-ʿUthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Musulmanul în fața ispitelor și a tulburărilor

Încercările prin bine și prin rău

موقف المسلم من الفتن

Mawqif al-muslim min al-fitan

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: موقف المسلم من الفتن
Ediția I
Traducerea în limba română © Institutul Tawhid, 2026.
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Fundația caritabilă a șeicului Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, seria 181, ediția I, 1440 H.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Încercarea prin binefaceri 1
1. Dorința sexuală 1
2. Pofta de mâncare și băutură 3
3. Dorința sexuală 7
2 Încercarea prin rău 9
1. Încercarea printr-o nenorocire în religie 9
2. Încercarea mândriei de sine și a încrederii în propria părere . 13
3. Încercarea înstrăinării și a urii reciproce 15
4. Încercarea despărțirii dintre conducători și învățați 16
5. Încercarea răspândirii cusururilor învățaților și conducătorilor 21
Încheiere 24
Necesitatea de a căuta adăpost la Allah de încercări 24
3 Întrebări și răspunsuri 28
1. Cântecele, filmele și călătoria în țări nemusulmane 28
2. Fotografiile sportivilor și aparatul de fotografiat 30
3. Neglijarea rugăciunii de fajr 31
Bibliografie 33
Indice 34

Introducere

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Laudă lui Allah! Îl lăudăm, Îi cerem ajutor și iertare și căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de relele faptelor noastre. Pe cel pe care îl călăuzește Allah nu-l poate rătăci nimeni, iar pe cel pe care El îl lasă să rătăcească nu-l poate călăuzi nimeni. Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să-l binecuvânteze, pe el, familia și companionii săi și pe cei care îi urmează în bine până în Ziua Judecății.

În cele ce urmează: în această seară, în noaptea de luni, 4 Muḥarram 1415 H, mă bucur să iau parte la festivitatea prilejuită de concursul de întrebări privitoare la credință, desfășurat în moscheea prințului Khālid ibn Saʿūd din orașul Riyadh. Îi cer lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul, să așeze această adunare și această întâlnire în balanța faptelor bune ale tuturor.

Încercările vin atât prin bine, cât și prin rău, după cum spune Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul:

﴿وَنَبْلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ﴾

Vă încercăm prin rău și prin bine, ca o ispitire, iar la Noi veți fi întorși.

Coran 21:35

După cum a spus și Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace: *„Pe Allah, nu de sărăcie mă tem pentru voi, ci mă tem să nu vi se deschidă belșugul acestei lumi, așa cum li s-a deschis celor dinaintea voastră, apoi să vă întreceți pentru ea, așa cum s-au*

întrecut ei, și să vă piardă, așa cum i-a pierdut pe ei."[1]

Încercarea prin bine constă în binefacerile pe care Allah le dăruiește robului: sănătate trupească, minte sănătoasă, sporirea averii, belșugul averilor și altele asemenea.

Această încercare poate fi mai grea decât încercarea sărăciei, după cum a spus Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace: *„Nu de sărăcie mă tem pentru voi, ci mă tem să nu vi se deschidă belșugul acestei lumi."* Trimisul lui Allah — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus adevărul.

1 Relatat de al-Bukhārī în Cartea expedițiilor militare, capitolul „Mi-a relatat Khalīfah", nr. 4015, și de Muslim în Cartea ascetismului și a înduioșării inimii, nr. 2961.

1 Încercarea prin binefaceri

Această încercare privește, mai întâi, poftele: dorința sexuală, pofta gurii și dorințele trupului.

1. Dorința sexuală

Dorința sexuală este ispita femeilor. Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus:

> *„Nu am lăsat după mine, între oameni, o ispită mai vătămătoare pentru bărbați decât femeile."*[2]

Și a spus: *„Prima ispită a fiilor lui Israel a fost în privința femeilor."*[3] Această ispită are cauze și lucruri care o provoacă. Cu cât cauzele și îndemnurile ei se înmulțesc și piedicile împotriva ei dispar, cu atât ea este mai puternică și mai mare.

Printre aceste cauze se află, de pildă, ieșirea femeilor cu fețele descoperite, în haine împodobite și parfumate, în piețe și în locurile unde se adună bărbații. Aceasta este una dintre cauzele răului și ale ispitei. De aceea, Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus despre femeile care ies la moschee pentru adorare și rugăciune: *„Să iasă neparfumate"*[4], adică fără parfum și fără să-și arate podoabele.

---

2 Relatat de al-Bukhārī în Cartea căsătoriei, capitolul „Cele de care trebuie să te ferești din pricina răului femeii", nr. 5096, și de Muslim în Cartea înduioșării inimii, capitolul „Cei mai mulți dintre locuitorii Grădinii sunt săraci", nr. 2741.

3 Relatat de Muslim în Cartea înduioșării inimii, capitolul „Cei mai mulți dintre locuitorii Grădinii sunt săraci", nr. 2742, și de Aḥmad în Musnad, secțiunea relatărilor lui Abū Saʿīd al-Khudrī — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 11339.

4 Relatat de Ibn Ḥibbān în Ṣaḥīḥ-ul său, Cartea rugăciunii, capitolul „Obligativitatea urmării imamului", nr. 2211, și de Aḥmad în Musnad, secțiunea relatărilor lui Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 9776.

El — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus: *„Femeia care a folosit tămâie parfumată să nu participe cu noi la rugăciunea de ʿishāʾ."*[5] A pomenit anume această rugăciune ținând seama de situația întâlnită în fapt; altfel, toate rugăciunile au aceeași hotărâre ca rugăciunea de ʿishāʾ.

Prin urmare, femeia care a folosit tămâie parfumată nu trebuie să iasă din casă nici la moschee, nici la școală și nici pentru a-și rezolva treburile. Să iasă neparfumată și fără să-și arate podoabele, fiindcă ieșirea parfumată sau cu podoabele la vedere face parte din cauzele și îndemnurile răului și ale ispitei.

Să nu nesocotească nimic din toate acestea, gândindu-se despre sine că este în siguranță. Poate va spune: *„Oamenii sunt buni și drepți."* Acestea sunt însă dorințe deșarte: *„Neputinciosul este cel care își urmează pofta sufletului și își pune nădejdi deșarte în Allah"*[6], adică își închipuie că Allah îi va împlini dorințele.

De aceea, textele au venit să închidă toate căile care duc la această ispită. Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a oprit ca femeia să călătorească fără maḥram și ca bărbatul să rămână singur cu o femeie fără maḥram, fiindcă în călătorie există prilej de nenorocire, rău și ispită. Femeia trebuie, așadar, să aibă un maḥram când călătorește, fie pentru o adorare, precum ḥajj sau ʿumrah, fie ca să viziteze o rudă, să cerceteze un bolnav sau pentru oricare alt scop. Ea nu călătorește decât cu un maḥram, de teama ispitei.

Femeile din zilele noastre au devenit îngăduitoare în această privință. Unele călătoresc fără maḥram, întemeindu-se pe încrederea în ele însele și în cei care le însoțesc. Această încredere, chiar dacă ar putea asigura protecția în călătoria de acum, nu poate asigura protecția în orice călătorie viitoare. De

5 Relatat de Muslim în Cartea rugăciunii, capitolul „Ieșirea femeilor la moschei, dacă nu rezultă din aceasta o ispită", nr. 444, și de Abū Dāwūd în Cartea îngrijirii părului, capitolul „Parfumul femeii la ieșire", nr. 4175.

6 Relatat de at-Tirmidhī în secțiunile despre înfățișarea Învierii, înduioșarea inimii și evlavie, de la Trimisul lui Allah — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace —, capitolul 25 (90), nr. 2663, și de Aḥmad în Musnad, secțiunea relatărilor celor din ash-Shām, hadithul lui Shaddād ibn Aws — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 17330.

aceea, Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — ne-a ținut o predică și a spus: *„Femeia să nu călătorească decât cu un maḥram."*[7] Atunci s-a ridicat un om și a spus: *„Trimis al lui Allah, soția mea a plecat la ḥajj, iar eu am fost înscris în cutare și cutare expediție."* El i-a spus: *„Mergi și împlinește ḥajj alături de soția ta!"*[8]

Nu l-a întrebat: *„Este femeia tânără sau în vârstă? Este frumoasă sau urâtă? Sunt alte femei cu ea sau nu sunt? Este în siguranță sau se teme?"* Dimpotrivă, i-a spus: *„Lasă expediția, mergi și împlinește ḥajj alături de soția ta!"*

La fel stau lucrurile cu rămânerea singur cu o femeie. Unii oameni s-au arătat foarte îngăduitori în această privință, până într-acolo încât tânăra este lăsată singură cu un șofer străin de familie, despre care nu se poate ști în ce măsură se păzește de desfrâu și dacă este un om cast și demn de încredere sau dimpotrivă.

Acestea sunt dintre ispitele pe care musulmanul trebuie să le evite și de care trebuie să stea departe, ferindu-se de ceea ce l-a avertizat Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace.

2. Pofta de mâncare și băutură

Printre încercările legate de pofta de mâncare și băutură se află ribā. Ribā este un câștig ușor, la îndemână, care poate fi și mare. Pofta sufletului este ispitită de el, fiindcă nu cere osteneală. Cel care practică ribā, de pildă, face acest lucru stând pe scaunul său și obține dobânda; ea poate fi mare. Apoi oamenii vin adesea la el, dacă le deschide ușa, și sunt ispitiți prin el.

---

7 Relatat de al-Bukhārī în secțiunile despre scurtarea rugăciunii, capitolul „Pe ce distanță se scurtează rugăciunea", nr. 1086, și de Muslim în Cartea pelerinajului, capitolul „Călătoria femeii cu un maḥram, pentru ḥajj sau altceva", nr. 827.

8 Relatat de al-Bukhārī în Cartea luptei și a expedițiilor, capitolul „Cel înscris într-o oaste, a cărui soție a plecat la ḥajj", nr. 3006, și de Muslim în Cartea pelerinajului, capitolul „Călătoria femeii cu un maḥram, pentru ḥajj sau altceva", nr. 1341.

De aceea, textele coranice și profetice au venit să avertizeze împotriva ei și să-i arate primejdia. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ﴾ ﷺ

O, voi cei care credeți! Temeți-vă de Allah și renunțați la ceea ce a mai rămas din ribā, dacă sunteți credincioși! Dacă nu o faceți, atunci luați aminte la un război din partea lui Allah și a Trimisului Său! Iar dacă vă căiți, vă rămân sumele inițiale ale averilor voastre: nu nedreptățiți și nu sunteți nedreptățiți.

Coran 2:278-279

El a vestit că acela care revine la ribā după ce a aflat este dintre locuitorii Focului, spunând:

﴿وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾ ﷺ

Cei care se întorc sunt locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic.

Coran 2:275

Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — l-a blestemat pe cel care consumă ribā, pe cel care o plătește, pe cel care o consemnează și pe cei doi martori ai ei și a spus: *„Sunt deopotrivă.”*[9] Blestemul înseamnă alungarea și îndepărtarea de îndurarea lui Allah.

9 Relatat de Muslim în Cartea vânzărilor, capitolul „Blestemarea celui care consumă ribā și a celui care o plătește”, nr. 1598.

Șeicul al-Islam Ibn Taymiyyah — Allah să aibă milă de el — a menționat în cartea sa Iqāmat ad-dalīl ʿalā ibṭāl at-taḥlīl că în privința ribā a venit o amenințare care nu a venit pentru alt păcat asemănător, în afară de asocierea altora cu Allah. Aceasta arată cât de mare este amenințarea și cât de gravă este ribā și că musulmanul trebuie să stea departe de ea.

Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a închis fiecare ușă și fiecare cale care duce la ea. A făcut chiar din vânzarea de tip ʿīnah una dintre cauzele înjosirii comunității, spunând — binecuvântarea și pacea fie asupra lui: *„Când veți face vânzări de tip ʿīnah, veți apuca cozile vitelor, vă veți mulțumi cu agricultura și veți părăsi lupta pe calea lui Allah, Allah va abate asupra voastră o înjosire pe care nu o va ridica până ce nu vă veți întoarce la religia voastră.”*[10] Vânzarea de tip ʿīnah este o stratagemă pentru ribā; în aparență este îngăduită, dar în realitate este interzisă.

Un exemplu: îi vinzi unui om o marfă în valoare de o sută de mii, cu plata amânată un an sau doi, apoi o cumperi de la el cu optzeci de mii, plătite pe loc. În aparență, această tranzacție este îngăduită: ai vândut-o cu o sută de mii, cu plata peste un an sau doi, apoi ai cumpărat-o cu optzeci de mii, plătite pe loc. Este, așadar, o vânzare și o cumpărare. În realitate însă i-ai dat optzeci pentru o sută și ai introdus între ele acest contract formal, făcându-l să pară valabil, deși în realitate este nul. Nicio stratagemă prin care omul caută să practice ribā nu-l ferește de păcatul ei.

Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a închis și în acest fel calea către ribā. Este consemnat că i s-au adus curmale bune și a întrebat: *„Toate curmalele din Khaybar sunt așa?”*[11] Ei au spus: *„Nu, dar luăm un ṣāʿ din acestea pentru doi ṣāʿ și*

10 Relatat de Abū Dāwūd în Cartea închirierilor, capitolul „Oprirea vânzării de tip ʿīnah”, nr. 3462.

11 Relatat de al-Bukhārī în Cartea vânzărilor, capitolul „Dacă dorește să vândă curmale pe curmale mai bune decât ele”, nr. 2201 și 2202, și de Muslim în Cartea vânzărilor, capitolul „Vânzarea hranei, aceeași cantitate pentru aceeași cantitate”, nr. 1593.

doi ṣāʿ pentru trei." El — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus că aceasta este ribā însăși, deși în realitate nu exista vătămare: un ṣāʿ de curmale bune valora zece, iar cei doi ṣāʿ de curmale slabe valorau tot zece; nu exista nedreptate. Cu toate acestea, Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus: *„Aceasta este ribā însăși!"* și a poruncit desfacerea tranzacției.

Toate acestea închid căile care duc la ribā, care este o ispită, fiind ușor de obținut, fără osteneală.

Printre încercările legate de mâncare și băutură se află și faptul că omului îi este înlesnit și ușurat consumul celor interzise. Aceasta face parte din încercare: Allah îți poate înlesni ceea ce este interzis pentru a afla dacă Îl trădezi sau nu.
Voi da ca exemplu cuvintele Preaînaltului:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَيَبۡلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَيۡءٖ مِّنَ ٱلصَّيۡدِ تَنَالُهُۥٓ أَيۡدِيكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ بِٱلۡغَيۡبِ﴾

O, voi cei care credeți! Allah vă va încerca printr-un vânat la care vor ajunge mâinile și sulițele voastre, pentru ca Allah să știe cine se teme de El fără să-L vadă.

Coran 5:94

Sensul versetului este că celui aflat în starea de iḥrām îi este interzis vânatul, după cuvintele Preaînaltului:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡتُلُواْ ٱلصَّيۡدَ وَأَنتُمۡ حُرُمٞ﴾

O, voi cei care credeți! Nu ucideți vânatul când sunteți în starea de iḥrām!

Coran 5:95

Allah Preaînaltul a voit să-i încerce pe companioni printr-un vânat la care să ajungă mâinile și sulițele lor. Mâinile ajung la el dacă este dintre animalele de uscat, iar sulițele ajung la el dacă

este o pasăre, deși, în mod obișnuit, sulița nu ajunge la pasăre; la ea nu ajunge decât săgeata. Allah a înlesnit însă prinderea acelui vânat, pentru a ști cine se teme de El fără să-L vadă. Companionii — Allah să fie mulțumit de ei — nu au vânat nici pasăre și nici iepure, fiindcă se temeau de Allah fără să-L vadă. Cu toate că prinderea lor le era înlesnită, ei s-au temut de Allah Cel Puternic și Măreț și le-au lăsat. Ferește-te, așadar, dacă Allah îți înlesnește un lucru păcătos, să Îl nesocotești pe Allah!

3. Dorința sexuală

Omului i se poate înlesni să cadă în desfrânare — căutăm adăpost la Allah de aceasta — și pot dispărea piedicile. Să dăm ca exemplu ceea ce s-a întâmplat cu unii oameni slabi la suflet, slabi în religie și slabi în credință, în privința servitoarei. Servitorii sunt o mare primejdie. Un tânăr rămâne singur cu o servitoare; chiar dacă, după judecata unuia dintre voi, ea nu este frumoasă, poate fi frumoasă și blondă. Există, așadar, cauza desfrânării, adică pofta acelui tânăr, și lipsește piedica, adică teama de vreo făptură, atunci când el este singur cu ea în casă. Aceasta este o încercare.

Să nu crezi că, dacă ți s-a înlesnit să săvârșești desfrânarea cu această femeie, aceasta înseamnă că nu mai ai păcat. Dimpotrivă, păcatul tău poate fi mai mare.

Privește povestea lui Yūsuf — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Soția dregătorului l-a chemat la ea:

﴿وَرَٰوَدَتْهُ ٱلَّتِى هُوَ فِى بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلْأَبْوَٰبَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ﴾

Cea în a cărei casă se afla a încercat să-l ademenească, a închis bine ușile și a spus: „Vino!”

Coran 12:23

Era o ispită: el se afla în casa ei, ea era stăpâna lui și era soția dregătorului. A închis bine ușile ca să dispară piedica. Ea a rămas

cu el într-o singurătate deplină, a încercat să-l ademenească și i-a spus: *„Vino!”*

﴿قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ﴾

El a spus: „Caut adăpost la Allah!”
Coran 12:23

El a refuzat, deși îndemnul era puternic și piedica lipsea.

La fel, în hadithul autentic de la Profet — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — despre cei șapte pe care Allah îi va umbri cu umbra Sa, în ziua în care nu va fi altă umbră decât umbra Sa, se află și acesta: *„Un bărbat pe care l-a chemat o femeie de rang și frumusețe, iar el a spus: «Eu mă tem de Allah!»”*[12] El nu a pomenit altă piedică decât teama de Allah Cel Puternic și Măreț. Femeia care l-a chemat pe acest bărbat l-a chemat într-un loc retras, unde nu se afla nimeni, după cum arată faptul că el a spus: *„Mă tem de Allah!”* și nu a spus: *„Mă tem să nu ne vadă cineva.”* În plus, femeia era de rang înalt, dintr-un neam nobil, nu dintre oamenii de rând, și era frumoasă, nu urâtă. Cauzele desfrânării existau, iar piedicile ei lipseau. Cu toate acestea, el a spus: *„Eu mă tem de Allah!”*

Ferește-te să te lași înșelat atunci când ți se înlesnesc cauzele nesupunerii! Aceasta este una dintre marile încercări care îl pun cu adevărat la probă pe om: este el credincios în mod autentic sau este credincios numai din fățărnicie? Îi cerem lui Allah ocrotire.

12 Relatat de al-Bukhārī în Cartea zakātului, capitolul „Milostenia dată cu mâna dreaptă”, nr. 1423, și de Muslim în Cartea zakātului, capitolul „Meritul ascunderii milosteniei”, nr. 1031.

2 Încercarea prin rău

1. Încercarea printr-o nenorocire în religie
Omul poate fi încercat în religia sa printr-o nenorocire care îl lovește, ajungând astfel să iasă din religie — căutăm adăpost la Allah de aceasta — fără să-și dea seama. Este lovit în propria persoană de o boală, se mânie împotriva lui Allah, socotește că Allah l-a nedreptățit și nu rabdă această nenorocire; dimpotrivă, este nemulțumit de hotărârea Stăpânului și Domnului său, cu toate că hotărârea Îi aparține lui Allah, Cel Preaînalt, Cel Mare. La aceasta arată cuvintele Preaînaltului:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖ﴾

Printre oameni este acela care Îl adoră pe Allah stând pe o margine.
Coran 22:11

„Pe o margine” înseamnă pe o latură, la un capăt: adorarea nu este adânc înrădăcinată în inima lui.

﴿فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦۖ وَإِنۡ أَصَابَتۡهُ فِتۡنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ﴾

Dacă îl atinge un bine, se liniștește cu el, iar dacă îl atinge o încercare, se întoarce pe față. El pierde atât această lume, cât și Viața de Apoi. Aceasta este pierderea vădită.
Coran 22:11

Care trebuie să fie atitudinea omului în fața încercării prin rău?

Răspunsul: atitudinea omului în fața încercării prin rău este să rabde, să aștepte răsplata și să nădăjduiască răsplata de la Allah. Preaînaltul spune:

﴿إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

Cei răbdători își vor primi răsplata fără socoteală.
Coran 39:10

De aceea, învățații au spus că omul se află, în fața nenorocirii, în una dintre patru stări.

Prima stare: mânia împotriva lui Allah Cel Puternic și Măreț, pentru că a hotărât să-l lovească nenorocirea.

A doua stare: răbdarea. Omul simte amărăciunea nenorocirii și aceasta nu îi este ușoară; dimpotrivă, îi este grea și ar dori să nu-l fi lovit. Totuși, rabdă, fără revoltă în inimă împotriva lui Allah, fără nemulțumire față de El, fără cuvinte interzise pe limbă și fără fapte interzise: nu își love ște obrajii, nu își smulge părul și nu își sfâșie veșmintele. Cu toate acestea, el este mulțumit, răbdător și așteaptă răsplata de la Allah.

A treia stare: mulțumirea față de nenorocire. Mulțumirea este o stare mai desăvârșită decât răbdarea.

Deosebirea dintre cel mulțumit și cel răbdător este că, pentru cel mulțumit, prezența și absența nenorocirii sunt deopotrivă și nu își dorește altceva decât ceea ce a hotărât Allah pentru el. Cel răbdător este însă afectat de nenorocire, își dorește să nu fi existat și nu este mulțumit de ea; cu toate acestea, rabdă și se abține de la ceea ce este interzis în inimă, în cuvinte și în fapte. Cel mulțumit spune însă: *„Stăpânul meu face ceea ce voiește, iar eu sunt mulțumit și liniștit. Pentru mine, nenorocirea și absența ei sunt deopotrivă."*

Să știi însă că întristarea nu se împotrivește mulțumirii. De aceea, Trimisul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — s-a întristat când a murit fiul său Ibrāhīm — Allah să fie mulțumit de el — și a spus:

„Ochiul lăcrimează, inima se întristează și nu spunem decât ceea ce Îl mulțumește pe Stăpân. Suntem întristați de despărțirea de tine, o, Ibrāhīm!"[13]

A patra stare: recunoștința.

Cum poate exista recunoștință pentru o nenorocire? Se poate închipui ca omul să-I mulțumească lui Allah pentru nenorocire?

Răspunsul: da, se poate. El compară această nenorocire cu una mai mare și astfel Îi mulțumește lui Allah, spunând:

Îndurare! Un rău este mai ușor decât altul.[14]

Îi mulțumește lui Allah Preaînaltul că nu l-a lovit o nenorocire mai mare. Îi mulțumește și pentru că nenorocirile sunt mijloace de ștergere a păcatelor: *„Nicio oboseală, boală, neliniște, întristare, vătămare sau mâhnire nu-l atinge pe musulman, nici măcar înțepătura unui spin, fără ca Allah să-i șteargă prin ea din păcate."*[15] Îi mulțumește lui Allah Cel Puternic și Măreț și pentru că l-a adus în această stare înaltă, starea mulțumirii, iar prin aceasta este recunoscător.

Mai mare decât această nenorocire este nenorocirea din religie — Îi cerem lui Allah ocrotire —, când omul este lovit în religia sa până într-acolo încât se vede urând ascultarea de Allah și iubind păcatele. Aceasta este o mare ispită care pătrunde în inimă. Dacă omul o simte, trebuie să se trateze numaidecât, înainte ca această

13 Relatat de al-Bukhārī în Cartea funeraliilor, capitolul cuvintelor Profetului — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace: „Suntem întristați de despărțirea de tine", nr. 1303, și de Muslim în Cartea virtuților, capitolul „Mila lui față de copii și familie, smerenia lui și meritul acestora", nr. 2315.

14 Versul îi aparține lui Țarafah ibn al-ʿAbd. A se vedea Dīwān-ul său, p. 61.

15 Relatat de al-Bukhārī în Cartea bolnavilor, capitolul „Ceea ce s-a relatat despre ștergerea păcatelor prin boală", nr. 5641 și 5642, și de Muslim în Cartea bunătății, a legăturilor de rudenie și a purtărilor, capitolul „Răsplata credinciosului pentru boala, întristarea și altele asemenea care îl ating", nr. 2572.

boală — care este un cancer al religiei — să pună stăpânire pe inima lui, făcându-l să iasă din credință fără să-și dea seama. Uneori poate pătrunde în inimă ura față de o faptă de ascultare despre care omul știe că este ascultare, de pildă postul. Spunem atunci: *„Fratele meu, aceasta este o boală și o ispită. Trebuie să te eliberezi de ea, ca să nu se înrădăcineze în inimă și să te ducă la ieșirea din religia lui Allah Cel Puternic și Măreț, fără să-ți dai seama."* Ascultă cuvintele Preaînaltului:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ﴾

Aceasta fiindcă ei au urât ceea ce a coborât Allah, iar El le-a făcut faptele zadarnice.

Coran 47:9

Fiindcă au urât ceea ce Allah a coborât asupra Trimisului Său, Allah le-a făcut faptele zadarnice. Iar faptele nu sunt făcute zadarnice decât prin apostazie, după cuvintele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul:

﴿وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾

Cei dintre voi care se leapădă de religia lor și mor necredincioși își fac zadarnice faptele în această lume și în Viața de Apoi. Ei sunt locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic.

Coran 2:217

Dacă cineva întreabă: *„Care este leacul acestei boli care se poate afla în om?"*

Spunem: leacul este cel la care a îndrumat Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace. Nu credeți că rețeta cuprinde multe volume sau multe cărți; dimpotrivă, ea constă numai în două îndemnuri. Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus: *„Să caute adăpost la Allah și să se oprească."*[16]

Aceste două îndemnuri înlătură această boală grea. Cel care le-a prescris este Trimisul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace —, care cunoaște cel mai bine dintre oameni bolile inimilor și leacurile lor.

Dacă simți în tine ură față de o faptă de ascultare de Allah sau îndoială într-unul dintre lucrurile certe, leacul constă în aceste două lucruri:

Primul: să cauți adăpost la Allah, spunând: *„Caut adăpost la Allah de șeitanul cel alungat"*, fiindcă Allah Preaînaltul spune:

﴿وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ﴾

Dacă șeitanul îți insuflă un îndemn rău, caută adăpost la Allah!
Coran 7:200

Al doilea: să te oprești, să întorci spatele acelui gând, să-l alungi din inimă, să-l uiți și să nu-i dai atenție. Astfel va dispărea. Să fii sigur că va dispărea, fiindcă acela care a prescris leacul este cel care îi cunoaște cel mai bine pe oameni și le dorește cel mai sincer binele robilor lui Allah: Trimisul lui Allah — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace.

2. Încercarea mândriei de sine și a încrederii în propria părere

Printre încercări se numără ceea ce îi lovește pe unii dintre cei care caută cunoașterea: admirația de sine, încrederea trufașă în propria părere, disprețuirea celorlalți și refuzul de a le da vreo

16 Relatat de al-Bukhārī în Cartea începutului creației, capitolul „Descrierea lui Iblīs și a ostașilor săi", nr. 3276, și de Muslim în Cartea credinței, capitolul „Lămurirea șoaptelor din credință și a ceea ce spune cel care le găsește în sine", nr. 134.

greutate cuvintelor lor. Omul ajunge să se închipuie ca și cum ar fi învățatul comunității și cel mai vrednic de a o conduce.

Această boală — mă refer la boala mândriei de sine — este printre cele mai vătămătoare pentru om, mai ales pentru cei care caută cunoașterea. Când omul este înfumurat de propria părere, îi disprețuiește pe ceilalți, nu le dă nicio greutate părerilor și nu vede nicio problemă în a le contrazice. Îl vezi mergând pe pământ ca și cum ar merge pe deasupra aerului, atât de sus îi ridică mândria nasul.

Ajunge chiar să urmeze o părere slabă, lipsită de temei în cercetare, și să o adopte, disprețuindu-i pe ceilalți, care au cunoaștere și discernământ pe care el nu le are. Aceasta fiindcă a găsit un hadith și nu știe că există un text care i se opune, nu știe că este slab și nu știe că are un sens particular, dar îl adoptă. Măcar dacă l-ar adopta și i-ar lăsa pe ceilalți la adăpost de răul său! Îl adoptă însă și apoi îl vezi declarându-l rătăcit pe acela care îi este superior în cunoaștere și religie. Este o boală grea, care face ca omul să fie orbit față de adevăr — căutăm adăpost la Allah de ea — și să vadă falsul drept adevăr și adevărul drept fals.

Am auzit despre unul dintre începătorii în cunoaștere că, atunci când i-a fost amintită părerea imamului Aḥmad ibn Ḥanbal, i s-a spus: *„Tu spui așa, dar Aḥmad ibn Ḥanbal — Allah să aibă milă de el — spune așa."* El a răspuns: *„Și cine este Aḥmad ibn Ḥanbal? Aḥmad ibn Ḥanbal este un bărbat, iar eu sunt un bărbat!"*

Vrednicia în cunoaștere și religie cere însă știință și evlavie. Să presupunem că tu ești bărbat și imamul Aḥmad — Allah să aibă milă de el — este bărbat; ești însă de rangul imamului Aḥmad în cunoaștere, ascetism sau evlavie? Teme-te de Allah în privința ta, fratele meu, și cunoaște-ți măsura! Cine își cunoaște măsura face ca oamenii să-i cunoască măsura, iar cel care se admiră pe sine cade din ochii oamenilor. Aceasta este una dintre marile încercări.

De aceea îl găsești pe om vorbind cu tine — deși este un tânăr începător în căutarea cunoașterii — ca și cum ar fi un șeic, cu glas ridicat, fără blândețe și fără să caute adevărul. Aceasta este urmarea nefastă a mândriei de sine și face parte din încercare. Îi

cerem lui Allah Preaînaltul să ne facă dintre cei care își cunosc măsura și își așază sufletul la locul său.

3. Încercarea înstrăinării și a urii reciproce

Printre încercări se numără înstrăinarea și ura reciprocă dintre învățați, dintre învățați și predicatori, dintre învățați și conducători și dintre popoare și cei care le conduc. Fiecare îl declară necredincios pe celălalt și ar dori ca acela să cadă în această groapă. Aceasta este o nenorocire dintre cele mai vătămătoare pentru comunitate.

Când învățații se dezbină și fiecare are metoda, școala juridică și părerea lui, fără ca vreunul să încerce să ia legătura cu fratele său atunci când nu este de acord cu el, ca să discute până ajung la înțelegere, primejdia este mare.

La fel, dacă între învățați — oamenii jurisprudenței și ai cercetării — și predicatori — oamenii poveței și ai înrâuririi — există ruptură și despărțire, vătămarea este mare. Datoria este ca unii și ceilalți să stea într-un singur rând.

Predicatorii au o influență directă asupra celor din jurul lor și asupra celor cărora le vorbesc, fiindcă Allah Preaînaltul le-a dăruit claritate, elocvență, felurite stiluri și o bună alegere a cuvintelor, lucruri care au înrâurirea lor. Oamenii cunoașterii, ai jurisprudenței și ai cercetării au, la rândul lor, un rol în cunoașterea hotărârilor Legii, pe baza dovezilor lor din Carte, Sunna, consens și analogie. Dacă unii îi lovesc pe ceilalți, comunitatea se destramă; dacă legăturile dintre ei se rup, comunitatea se destramă. Ambele părți trebuie, așadar, să fie o singură mână.

Dacă tu, învățatule, ai greșit într-o hotărâre, iar unul dintre predicatori te-a înștiințat și dreptatea s-a dovedit a fi de partea lui, întoarce-te la adevăr! Nu te întoarce la cuvântul cutăruia sau cutăruia, ci întoarce-te la adevăr!

La fel, dacă predicatorii greșesc într-o metodă pe care o urmează și văd în ea îndreptare, se poate ca îndreptarea să fie văditată în prezent, dar să aibă urmări grele, a căror vătămare depășește cu mult îndreptarea obținută. Dacă li se dă o îndrumare

sănătoasă, ale cărei urmări sunt bune — chiar dacă folosul ei nu vine repede și în grabă —, predicatorii trebuie să o primească și să tragă folos din experiența învățaților, oamenii jurisprudenței și ai cercetării.

4. Încercarea despărțirii dintre conducători și învățați

Despărțirea dintre deținătorii autorității dintre conducători și deținătorii autorității dintre învățați este una dintre marile încercări: conducătorii să aibă o cale, iar învățații altă cale. Datoria este ca drumul tuturor să fie unul singur, fiindcă învățații au datoria lămuririi, iar conducătorii au datoria punerii în aplicare. Când există atât lămurirea adevărului, cât și punerea lui în aplicare, comunitatea se îndreaptă.

Dacă însă conducătorii rămân singuri cu puterea lor, iar învățații rămân singuri cu ceea ce au, treburile comunității nu se îndreaptă. De aceea Allah Cel Puternic și Măreț a unit ascultarea de El, ascultarea de Trimisul Său și ascultarea de deținătorii autorității. Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ﴾

O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de deținătorii autorității dintre voi!

Coran 4:59

A făcut obligatorie ascultarea de deținătorii autorității, dar a făcut-o dependentă de ascultarea de Allah și de Trimisul Său. De aceea a spus:

﴿أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ﴾

Ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de deținătorii autorității!

Coran 4:59

Nu a spus: *„Și ascultați de deținătorii autorității”*, fiindcă ascultarea de ei nu este de sine stătătoare, ci este dependentă de ascultarea de Allah.

Aceasta nu înseamnă că ascultăm de deținătorii autorității numai în lucrurile pe care Allah ni le-a poruncit. Dacă acesta ar fi sensul, ascultarea de ei nu ar mai avea niciun rost, fiindcă ceea ce Allah a poruncit suntem datori să împlinim când este obligatoriu, fie că ne-au poruncit conducătorii, fie că nu ne-au poruncit.

Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a lămurit însă ce voiește Allah în acest verset: trebuie să ascultăm de deținătorii autorității atât timp cât nu ne poruncesc un păcat. Dacă poruncesc un păcat, nu există ascultare. Dacă, de pildă, ne-ar porunci o nesupunere, spunând: *„Rade-ți barba!”*, nu-l ascultăm, fiindcă Trimisul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — spune: *„Lăsați bărbile să crească!”*[17] Această poruncă de a rade bărbile nu poate fi ascultată. Spunem: *„Stăpânul nostru și Stăpânul tău este Allah. Allah ne-a poruncit să lăsăm bărbile să crească și să le păstrăm, iar tu ne poruncești să le radem. Nu te putem asculta. Tu ești, asemenea nouă, un rob aflat sub stăpânire, care trebuie să-L asculte pe Allah. Cum să ne poruncești o nesupunere față de Allah?!”* De aceea Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus: *„Ascultarea este numai în ceea ce este drept.”*[18]

Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a trimis odată un detașament, a pus peste ei un conducător și le-a poruncit să-l asculte. Într-o întâmplare neobișnuită, detașamentul a plecat împreună cu conducătorul său. Într-o zi, acesta s-a mâniat pe ei și le-a spus: *„Strângeți lemne!”* Ei au strâns lemne, ceea ce nu era un păcat. Apoi le-a spus: *„Aprindeți un foc în ele!”* Nici aprinderea

17 Relatat de al-Bukhārī în Cartea veșmintelor, capitolul „Lăsarea bărbii să crească”, nr. 5893, și de Muslim în Cartea purificării, capitolul „Însușirile firii”, nr. 259.

18 Relatat de al-Bukhārī în Cartea hotărârilor, capitolul „Ascultarea de imam atât timp cât nu este vorba despre un păcat”, nr. 7145, și de Muslim în Cartea conducerii, capitolul „Obligativitatea ascultării de conducători în ceea ce nu este păcat”, nr. 1840.

focului nu era un păcat. Apoi le-a spus: *„Aruncați-vă în foc!”* Le-a poruncit astfel să ardă și să se omoare, ceea ce este, fără îndoială, un păcat. Ei s-au oprit. Unii le-au spus altora: *„Noi l-am urmat pe Trimis — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — tocmai pentru a scăpa de Foc. Cum să ne aruncăm singuri în foc? Nu se poate!”*

Când s-au întors la Profet — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — și i-au povestit cele întâmplate, el a spus: *„Dacă ar fi intrat în el, nu ar mai fi ieșit din el.”*[19] Adică focul acestei lumi s-ar fi unit cu Focul Vieții de Apoi — căutăm adăpost la Allah de aceasta. Omul care se omoară cu un lucru va fi pedepsit în Ziua Judecății chiar prin acel lucru.[20] Dacă se omoară cu un obiect de fier, se va înjunghia cu acel obiect de fier în Focul Gheenei; dacă se omoară cu otravă — căutăm adăpost la Allah de aceasta —, va înghiți acea otravă în Focul Gheenei. La fel este și dacă se omoară aruncându-se de pe un zid sau de pe un munte.

Așadar, spun: printre încercări se numără ceea ce apare între cei care caută cunoașterea, între învățați și predicatori și între cei care caută cunoașterea și conducători. Datoria noastră, a tuturor, este să fim o singură comunitate, cu un singur țel, o singură intenție și un singur drum.

Dacă cineva întreabă: *„Ce spui despre diferențele de fatwa dintre învățați? Este un lucru care se întâmplă: mergi la un învățat și îți spune că ceva este interzis, apoi mergi la altul și îți spune că același lucru este îngăduit. Face aceasta parte dintre încercări?”*

19 Relatat de al-Bukhārī în Cartea hotărârilor, capitolul „Ascultarea de imam atât timp cât nu este vorba despre un păcat”, nr. 7145, și de Muslim în Cartea conducerii, capitolul „Obligativitatea ascultării de conducători în ceea ce nu este păcat”, nr. 1840.

20 Relatat de al-Bukhārī în Cartea funeraliilor, capitolul „Ceea ce s-a relatat despre cel care se omoară”, nr. 1363, și de Muslim în Cartea credinței, capitolul „Interzicerea gravă a sinuciderii și faptul că acela care se omoară cu un lucru va fi pedepsit prin el în Foc”, nr. 109.

Răspunsul este: spunem că ar fi mai bine dacă oamenii ar fi de acord asupra unei păreri, fiindcă Allah, Slăvitul și Preaînaltul, a spus:

﴿وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ﴾

Dacă Stăpânul tău ar fi voit, i-ar fi făcut pe oameni o singură comunitate. Ei vor continua să fie în dezacord, în afară de cei asupra cărora Stăpânul tău Își revarsă îndurarea.

Coran 11:118-119

Totuși, dacă fiecăruia nu i s-a lămurit că adevărul se află în părerea celuilalt, Allah nu-i cere niciunui suflet mai mult decât poate. Aceasta este situația diferențelor dintre învățați.

În ce mă privește, nu sunt obligat să iau părerea cutăruia și nici acela nu este obligat să ia părerea mea, atât timp cât adevărul nu i s-a lămurit. Allah nu-i cere niciunui suflet mai mult decât poate.

Dar ce fac oamenii în fața diferențelor dintre învățați? Să urmeze părerea unuia sau a altuia?

Spunem: lucrul este limpede, laudă lui Allah. Urmează părerea aceluia pe care îl socotești mai aproape de ceea ce este corect, fie pentru adâncimea cunoașterii sale, fie pentru încrederea pe care o ai în religiozitatea lui. Încrederea noastră în spusele învățaților se întemeiază fie pe faptul că ei au cunoaștere mai bogată, mai întinsă și o înțelegere mai limpede, fie pe faptul că se tem mai mult de Allah Cel Puternic și Măreț și sunt mai evlavioși față de El. Urmează, așadar, părerea aceluia pe care îl socotești mai aproape de ceea ce este corect, datorită adâncimii cunoașterii și puterii credinței sale, și lasă cealaltă părere.

Îți poți lămuri aceasta prin exemplul bolnavului care merge la un medic și i se spune: *„Leacul tău este cutare și cutare”*, apoi merge la alt medic și i se spune un alt leac, diferit de primul. Va

urma indicația celui pe care îl socotește mai priceput și mai aproape de ceea ce este corect.

Așadar, chestiunile religioase sunt un leac pentru inimi. Dacă un învățat îți prescrie un leac, iar altul o prescripție diferită, urmează părerea aceluia pe care îl socotești mai aproape de ceea ce este corect.

Dacă cele două păreri sunt deopotrivă pentru tine și nu poți deosebi una de alta, ori nu știi care dintre ei este mai învățat, fiindcă ești neștiutor și nu faci parte dintre învățați, atunci unii învățați au spus: *„Ai de ales: dacă dorești, urmează părerea unuia, iar dacă dorești, pe a celuilalt”*, fiindcă nu ai nimic care să facă una dintre cele două păreri mai puternică decât cealaltă.
Alții au spus: *„Urmează părerea mai aspră, fiindcă este mai precaută.”* Alții au spus: *„Urmează părerea mai ușoară, fiindcă este mai simplă și mai potrivită cu principiile Legii islamice.”* Această Lege, laudă lui Allah, este întemeiată pe ușurință și înlesnire. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, spune:

﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ﴾

Allah vă voiește ușurarea, nu vă voiește greutatea.
Coran 2:185

Și Preaînaltul spune:

﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾

Nu v-a pus în religie nicio strâmtorare.
Coran 22:78

Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus: *„Religia este ușurință.”*[21] Când trimitea oameni într-o misiune, spunea: *„Ușurați și nu îngreunați! Dați veste bună și nu*

21 Relatat de al-Bukhārī în Cartea credinței, capitolul „Religia este ușurință”, nr. 39.

alungați!"[22] Și a spus: *„Ați fost trimiși ca să ușurați, nu ca să îngreunați."*[23] Urmează, așadar, părerea mai ușoară. Aceasta pare să fie mai aproape de ceea ce este corect: dacă doi învățați au păreri diferite și nu ți s-a lămurit care dintre ele este mai puternică, să urmezi părerea mai ușoară, fiindcă este mai potrivită cu principiile Legii islamice.

5. Încercarea răspândirii cusururilor învățaților și conducătorilor

Printre încercările de care trebuie să ne ferim se află răspândirea de către unii oameni a cusururilor învățaților sau a cusururilor conducătorilor. Unii oameni — Îi cerem lui Allah ocrotire — sunt atât de încercați prin aceasta, încât aproape nu stau într-o adunare fără să vorbească despre cutare și cutare. Măcar dacă ar vorbi despre un om dintre oamenii de rând, fiindcă atunci vătămarea ar fi asupra lui însuși! Dar ei vorbesc despre învățați sau despre conducători.

Se știe că purtătorii mesajului comunității sunt învățații, iar conducătorii ei sunt deținătorii autorității. Dacă bârfește pe unul dintre învățați, se produce o vătămare care nu-l privește numai pe omul care a bârfit. Ea îl privește și pe învățatul pe care l-a bârfit, precum și Legea lui Allah pe care acesta o poartă. Când însemnătatea învățatului scade în ochii oamenilor, scade și însemnătatea Legii pe care o poartă, iar dacă oamenii nu mai au încredere în învățații lor, Legea se pierde și își iau învățători rătăciți, care îi conduc în rătăcire.

La fel este și cu deținătorii autorității. Dacă îl bârfești pe conducător, fie că autoritatea lui este generală, fie că este particulară, vătămarea nu-l privește numai pe el, ci privește și ordinele lui. Când rangul conducătorilor slăbește în sufletele

22 Relatat de al-Bukhārī în Cartea cunoașterii, capitolul „Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — alegea momente potrivite pentru a-i povățui și învăța, ca să nu-i îndepărteze", nr. 69, și de Muslim în Cartea luptei și a expedițiilor, capitolul „Porunca de a ușura și de a nu îndepărta", nr. 1734.

23 Relatat de al-Bukhārī în Cartea abluțiunii, capitolul „Turnarea apei peste locul unde s-a urinat în moschee", nr. 220.

oamenilor, nu le mai dau atenție și le încalcă poruncile, ajungând să nu mai țină seama deloc de ei.
Din aceasta se vede că bârfirea învățaților și bârfirea conducătorilor sunt dintre marile încercări. Nu vreau să spun prin aceasta că învățații nu greșesc și că deținătorii autorității nu greșesc. Greșeala se întâmplă oricui. Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a spus:

„Toți fiii lui Ādam greșesc, iar cei mai buni dintre cei care greșesc sunt cei care se căiesc."[24]

Dacă auzi însă despre o greșeală a unui învățat, trebuie să încerci s-o îndrepți. Dacă ai aflat despre el un lucru pe care îl socotești greșit, mergi la acel învățat și spune-i: *„Fratele meu, am aflat cutare și cutare despre tine."* Ferește-te să-i vorbești pe un ton critic, care rănește, fiindcă șeitanul îl poate ademeni și îl poate împinge la mândrie păcătoasă și nu îți va primi cuvântul. Vorbește-i cu cinstire și respect! Spune: *„Cutare, șeicule, Allah să vă răsplătească! Am auzit cutare și cutare. Este adevărat?"*

Dacă spune: *„Da, este adevărat"*, atunci cercetează lucrul împreună cu el, cu bună purtare și respect, fiindcă el are un rang mai mare decât tine. Dacă însă vii să-l contrazici ca și cum i-ai fi egal și ca și cum ai vrea să-l îndrumi tu pe el, aceasta este o greșeală. Omul este o făptură omenească și poate că acel învățat nu va putea răbda felul în care l-ai întâmpinat.

La fel, dacă auzi despre o greșeală a unui conducător, datoria ta este să iei legătura cu el și să-i spui: *„Conducătorule, am aflat cutare și cutare despre tine"*, cu bună purtare și respect, apoi să discuți cu el. Dacă nu poți ajunge la acel conducător, poți să-i scrii. Dacă dorești, nu-ți scrie numele, ci semnează, de pildă: *„Un sfătuitor sincer."* Dacă nici aceasta nu îți este cu putință, poți lua legătura cu o persoană care poate ajunge la el, ca să-i lămurească lucrul.

---

24 Relatat de at-Tirmidhī în secțiunile despre înfățișarea Învierii, înduioșarea inimii și evlavie, de la Trimisul lui Allah — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace —, capitol fără titlu, nr. 2703, și de Aḥmad în Musnad, secțiunea relatărilor lui Anas ibn Mālik — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 13193.

Dacă urmăm această cale a sfătuirii sincere între noi, în ea se află mult bine și prin ea sunt îndepărtate multe rele. Îi cerem lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul, să ne ferească pe noi și pe voi de încercarea vieții și a morții și de ispita lui al-Masīḥ ad-Dajjāl.

Încheiere

Necesitatea de a căuta adăpost la Allah de încercări

Se cuvine să vorbim despre porunca Profetului — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — din cuvintele sale: *„Când unul dintre voi rostește tashahhud, să caute adăpost la Allah de patru lucruri, spunând: «Caut adăpost la Allah de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și a morții și de ispita lui al-Masīḥ ad-Dajjāl.»”*[25]

Trimisul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a poruncit să căutăm adăpost la Allah de aceste patru lucruri. Unii învățați au spus chiar că această cerere de adăpost în rugăciune este obligatorie. Ṭāwūs, unul dintre urmașii bine cunoscuți ai companionilor, i-a poruncit fiului său să repete rugăciunea, fiindcă nu ceruse adăpost la Allah de cele patru.

Unii dintre adepții imamului Aḥmad, adică unii învățați hanbaliți, au susținut că omul trebuie neapărat să ceară în rugăciunea sa adăpost la Allah de aceste patru lucruri: pedeapsa Gheenei, adică pedeapsa Focului, și pedeapsa mormântului, adică pedeapsa pe care omul o primește în mormânt, fiindcă în mormânt el este fie desfătat, fie pedepsit.

„De încercarea vieții” înseamnă încercările vieții, care se întorc la două lucruri: fie o îndoială care îl înșală pe om și îi amestecă adevărul cu falsul, fie o poftă. În acest din urmă caz, el deosebește adevărul de fals, dar sufletul său îl cheamă la fals.

Despre încercarea morții s-a spus că este încercarea care are loc în clipa morții, fiindcă atunci omul se află în cea mai mare primejdie. Îi cer lui Allah să ne dăruiască mie și vouă un sfârșit bun. În acea clipă, șeitanul este cât se poate de dornic să-i ducă în

25 Relatat de al-Bukhārī în Cartea funeraliilor, capitolul „Căutarea adăpostului de pedeapsa mormântului”, nr. 1377, și de Muslim în Cartea moscheilor și a locurilor de rugăciune, capitolul „Lucrurile de care se caută adăpost în rugăciune”, nr. 588.

rătăcire pe fiii lui Ādam, iar starea omului este atunci grea. Aceasta este o mare încercare.

Se relatează că, în vreme ce imamul Aḥmad — Allah să aibă milă de el — se afla în agonia morții, unii dintre cei din jur l-au auzit spunând: *„Încă nu! Încă nu!”* I s-a spus: *„Abū ʿAbd Allāh, de ce spui: «Încă nu! Încă nu!»?”* El a răspuns: *„Șeitanul mi s-a arătat mușcându-și vârfurile degetelor — adică degetele — și spunând: «Mi-ai scăpat, Aḥmad!» Eu îi spun: «Încă nu! Încă nu!»”* Înțelesul este: *„Nu ți-am scăpat până în această clipă”*, fiindcă omul rămâne în primejdie atât timp cât sufletul îi mai este în trup. De aceea, dintre cuvintele relatate de la Ibn Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el — se află acestea: *„Cel care vrea să urmeze pe cineva să-i urmeze pe cei care au murit, fiindcă cel viu nu este la adăpost de încercare.”* Aceasta este o mare încercare. Îi cerem lui Allah să ne întărească, pe noi și pe voi, în acea stare.

S-a spus și că încercarea morții înseamnă încercarea mormântului. În mormânt vin la om doi îngeri și îl întreabă despre Stăpânul său, despre religia sa și despre Profetul său. Pe credincios, Allah îl întărește cu vorba neclintită: el spune:

> *„Stăpânul meu este Allah, religia mea este Islamul, iar Profetul meu este Muḥammad.”*[26]

Îi cer lui Allah, din harul și dărnicia Sa, să ne facă, pe mine și pe voi, dintre ei.

Cel necredincios — căutăm adăpost la Allah de aceasta — spune însă: *„Hāh! Hāh! Nu știu. I-am auzit pe oameni spunând ceva și am spus și eu.”* Credința nu a intrat în inima lui — căutăm adăpost la Allah de aceasta. Va fi lovit cu o măciucă de fier, ceva asemănător unui ciocan, despre care s-a relatat în unele hadithuri că, dacă toți oamenii din Minā s-ar aduna să o ridice, nu ar putea. Va fi lovit cu ea și va scoate un strigăt pe care îl va auzi orice făptură, în afară de om. Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace

26 Relatat de Aḥmad în Musnad, la începutul secțiunii relatărilor celor din Kūfah, hadithul lui al-Barāʾ ibn ʿĀzib — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 18832.

— a spus: *„Dacă omul l-ar auzi, ar cădea mort”*[27], adică ar pieri și ar muri.

Printre încercări se află și ispita lui al-Masīḥ ad-Dajjāl. El este un om care va fi trimis la sfârșitul vremurilor, un om cu un ochi vătămat, mincinos și înșelător, dar cu o mare putere de ispitire.

Ispita constă în faptul că vine la oameni și îi cheamă să-l adore în locul lui Allah. Ei refuză, iar pământul lor ajunge sterp, fără plante și fără ploaie, și se trezesc lipsiți de bunuri. Apoi vine la alți oameni, îi cheamă să-l adore și aceștia îi răspund. Pământul lor devine roditor, iar animalele lor grase. În aceasta se află o mare încercare.

El are cu el o grădină și un foc. Pe cel care îl ascultă îl introduce în grădina lui, iar pe cel care nu-l ascultă îl introduce în focul lui. Însă grădina lui este foc, iar focul lui este apă dulce și bună, o grădină. Aceasta este o mare ispită.

A fost pomenit anume fiindcă cea mai mare încercare care va exista în această lume este încercarea acestui om. Profetul nostru — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — ne-a dat însă descrieri ale lui pe care niciun profet dinaintea lui nu le-a spus. Ne-a dat un semn limpede, pe care oricine îl poate recunoaște, spunând: *„El are un ochi vătămat, iar Stăpânul vostru nu are un ochi vătămat.”*

Cineva poate întreba: *„De ce a pomenit Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — acest semn, unul perceput prin simțuri, și nu semnul rațional, anume că acel om este o făptură asemenea ție și că mai înainte nu era nimic vrednic de pomenire?”*

Răspunsul este că în acea clipă omul poate să nu gândească rațional, fiindcă situația va fi una care îl uluiește. Trimisul lui Allah — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — ne-a făcut, așadar, cunoscut un semn perceput prin simțuri și bine știut, care nu cere cugetare: el are un ochi vătămat, iar Stăpânul nu are un ochi vătămat.

---

27 Relatat de Aḥmad în Musnad, la începutul secțiunii relatărilor celor din Kūfah, hadithul lui al-Barā’ ibn ʿĀzib — Allah să fie mulțumit de el —, nr. 18832.

Printre semnele lui ad-Dajjāl se află și faptul că între ochii lui este scris *„kāfir”* — necredincios. Credinciosul îl citește, fie că știe să scrie, fie că nu știe; necredinciosul însă nu îl citește.[28]

Îi cerem lui Allah să ne ferească, pe noi și pe voi, de răul încercărilor, al celor văzute și al celor ascunse, să ne ia din viață în credință și să ne adune cu aceia asupra cărora Și-a revărsat binefacerea: profeții, cei deplin sinceri, martirii și cei drepți.

28 Relatat de Muslim în Cartea încercărilor și a semnelor Ceasului, capitolul „Pomenirea lui ad-Dajjāl, descrierea lui și a celor care îl însoțesc”, nr. 2937.

3 Întrebări și răspunsuri

1. Cântecele, filmele și călătoria în țări nemusulmane
Întrebare: Care este hotărârea cu privire la ceea ce i-a lovit pe unii musulmani — Allah să ne călăuzească pe noi și pe ei —: îngăduința în ascultarea cântecelor, vizionarea filmelor și călătoria în țările necredincioșilor fără altă nevoie decât destinderea, mai ales în cazul femeilor? De îndată ce ies din țară, ele cad în arătarea podoabelor și în descoperire și se arată necredincioșilor. Vă rugăm să ne îndrumați în această privință. Fața și mâinile sunt ʿawrah? Care sunt dovezile Legii islamice pentru aceasta? Allah să vă răsplătească!

Răspuns: Vorbim despre ceea ce i-a lovit pe unii oameni; nu spunem *„mulți oameni”*. Cu câțiva ani în urmă, mulți oameni ascultau cântece, mai ales tinerii. Laudă lui Allah, această practică a încetat însă la mulți dintre ei: cei mai mulți tineri nu ascultă cântece. Dacă zece la sută fac excepție, aceasta nu este ceva neobișnuit.

Cu toate acestea, le adresăm fraților noștri care au fost încercați prin ascultarea acestor cântece fără folos, care cheamă la ispită și rău, un sfat: temeți-vă de Allah în voi înșivă, evitați aceste lucruri mărunte și înlocuiți-le cu ceva folositor! Fie înregistrări ale Coranului cel Nobil, fie ale Sunnei profetice, fie ale cuvintelor învățaților, ale predicatorilor sau ale oamenilor cunoașterii și jurisprudenței, ori altele asemenea. Astfel, Allah Preaînaltul să vă dea în ascultarea voastră atât răsplata de mai târziu, cât și folosul de acum.

La fel, îi sfătuim pe frații noștri să evite vizionarea la televizor a ceea ce nu este îngăduit. Nu este în aceasta decât vătămare, fie pentru purtări, fie pentru religie și credință.

Dacă se arată ceva folositor, aceasta se face pentru destindere și nu se repetă decât o singură dată. Pot arăta lucruri folositoare, dar o fac ca să le treacă pe lângă oameni și pe celelalte. Sufletele nu

pot primi falsul dacă este în întregime fals; dacă însă este trecut alături de un lucru folositor, îl pot primi. Feriți-vă, așadar, de aceasta!

Tot astfel, în privința călătoriei în țările necredinței, mai ales în vacanțe, avertizăm împotriva ei din pricina relelor pe care le cuprinde.

În primul rând: ea risipește averea musulmanului. Pentru călătoria în acele țări se cheltuiesc sume mari, iar Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — a oprit risipirea averii.

În al doilea rând: ea îmbogățește acele state. Când oamenii vin în număr mare într-o țară, aceasta îi dezvoltă economia, îi aduce multă valută și altele asemenea. Prin urmare, ea ne aduce nouă vătămare, iar acelor necredincioși un folos.

În al treilea rând: omul nu este ferit de primejdie, fie pentru credința sa, fie pentru purtările sale. Fără îndoială, aceasta cere interzicerea călătoriei în țările necredinței atunci când omul se teme pentru religia ori purtările sale.

În al patrulea rând: dacă omul se întoarce din acele țări, cel mai adesea se întoarce cu o altă inimă decât cea cu care a plecat: cu inima schimbată și purtările schimbate, mai ales femeile și copiii. Femeia este slabă și lipsită de stăpânire asupra situației sale, în afara celei pentru care Allah voiește altfel; la fel și copilul. De aceea îi sfătuim pe frații noștri să evite călătoria în țările necredinței.

Părerea mea este că această călătorie este interzisă dacă nu sunt întrunite trei condiții. Prima: omul să aibă o cunoaștere prin care să înlăture îndoielile. A doua: să aibă o religiozitate care să-l oprească de la pofte. A treia: să aibă nevoie de călătorie. Dacă aceste trei condiții sunt întrunite, călătoria este îngăduită; altfel, este interzisă, din pricina înrâuririi puternice pe care o vedeți asupra purtărilor și credinței.

Pe Allah, musulmanilor, păstrați-vă religia! Nu ați fost creați decât pentru adorarea lui Allah și nu ați fost creați ca să rămâneți în această lume. Câți oameni au călătorit în țările necredinței ca

să se bucure împreună cu familiile lor, apoi nu au mai ajuns, au murit înainte de sosire sau s-au întors purtați pe năsălie!

2. Fotografiile sportivilor și aparatul de fotografiat

Întrebare: Eminente șeic, profesorul nostru este un om bun și iubește binele, dar afișează fotografii ale sportivilor pe foi tipărite și le îngăduie elevilor să aducă aparate de fotografiat la reuniunile școlare. Când vorbim cu el despre aceasta, spune: *„Șeicul Ibn ʿUthaymīn nu a interzis aceste lucruri."* Vă rog să ne dați un sfat, Allah să ne ierte, pe noi și pe voi!

Răspuns: Îl rog să nu-și sprijine argumentul pe vorbele mele, fiindcă sunt om: greșesc și nimeresc adevărul. Dar oricine dorește un lucru și îl poftește mi-l pune mie în seamă. Îi cerem lui Allah să ne ajute în această privință.

Eu nu încurajez atârnarea fotografiilor sportivilor, nici în școli și nici în alte locuri. Nu încurajez nici ca omul să le poarte în ceea ce se numește *„album"*, fiindcă unii oameni își iau un suport în care păstrează asemenea fotografii.

Apoi, sportivii ale căror fotografii le păstrează și le atârnă din cinstire pot fi nemusulmani, iar în inima omului se naște iubirea și preamărirea acelui necredincios venit de departe. Aceasta este o primejdie pentru om: inima celui care îi iubește pe vrăjmașii lui Allah este lipsită de o parte din iubirea pentru Allah. De aceea Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus în an-Nūniyyah:

Îi iubești pe vrăjmașii Celui Iubit și pretinzi că Îl iubești?
Aceasta nu este cu putință.

Adică să iubești alături de Allah, apoi să spui: *„Eu Îl iubesc pe Allah."* Aceasta nu se poate. Chiar și copiii, dacă unul vede că prietenul său iubește pe altcineva, îi spune: *„Ești cu mine sau nu ești cu mine?"* Dacă vede că îl iubește pe altul, îi spune: *„Nu mai ești cu mine. Cât timp îi ești prieten dușmanului meu, tu ești dușmanul meu."* Concluzia este că nu am spus să fie atârnate fotografiile sportivilor. Dimpotrivă, nu văd aceasta ca fiind potrivit și socotesc că omul trebuie să se țină departe de asemenea lucruri.

Cât despre fotografiile instantanee, eu spun că ele nu intră în reprezentările pe care Trimisul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — le-a oprit. Omul nu a lucrat nimic în ele: nu a trasat ochiul, nasul sau buza. Se cercetează însă scopul pentru care le-a făcut. Poate fi un scop neîngăduit, păstrându-le ca amintire, ori poate fi fotografia unui tânăr frumos, fără barbă, de pildă, sau altceva asemănător, pe care o păstrează și spre care se duce să o privească ori de câte ori dorește să se desfete cu ea.

Pe scurt, socotesc că păstrarea fotografiilor este interzisă dacă nu există o nevoie. Dacă există o nevoie, precum actul de identitate, permisul și altele asemenea, nu este nicio problemă. Însă fotografierea în sine este un lucru diferit de păstrarea fotografiilor. Îl rog pe cel care aude că mi se atribuie ceva ce îl miră să ia legătura cu mine până se lămurește dacă este adevărat sau nu. Unii oameni au înțeles din cuvintele mele altceva decât ceea ce doresc eu să spun; cineva mă poate întreba despre un lucru, iar apoi întrebarea este prezentată altfel decât cea la care am răspuns și altele asemenea. Pe scurt, dacă auzi că i se atribuie cuiva un lucru care ți se pare de neacceptat, trebuie să iei legătura cu el înainte de a i-l pune în seamă.

3. Neglijarea rugăciunii de fajr

Întrebare: Ce sfat le dați celor care lasă rugăciunea de fajr? Mulți arată nepăsare față de această rugăciune măreață.

Răspuns: Îl sfătuiesc pe acela care arată nepăsare față de rugăciunea de fajr sau față de alta să se teamă de Allah Cel Puternic și Măreț și să știe că rugăciunea este stâlpul Islamului, după cum a spus Profetul — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace. Să știe că nu are religie cel care nu are rugăciune și să știe că rugăciunea oprește de la desfrânare și de la lucrul rău. Cu cât omul o împlinește în chipul care i se cere, cu atât în inima lui se naște ura față de desfrânare și de lucrul rău, fiindcă rugăciunea oprește de la desfrânare și de la lucrul rău.

Îl înștiințez că, dacă arată nepăsare față de rugăciunea de fajr, se aseamănă cu fățarnicii, după cuvintele Profetului — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace: *„Cele mai grele rugăciuni*

pentru fățarnici sunt rugăciunea de ʿishāʾ și rugăciunea de fajr. Dacă ar ști ce răsplată se află în ele, ar veni la ele chiar și târându-se."[29]

În vremea noastră, oamenii au fost loviți de un lucru care îi face să doarmă și să nu împlinească fajr: statul îndelungat treji noaptea. Îl găsești pe om stând treaz până la douăsprezece sau unu, deși noaptea este scurtă; apoi, când adoarme, nu se mai poate ridica. Aceasta este o mare greșeală. Dacă Profetului — Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace — nu-i plăceau somnul înainte de ʿishāʾ și vorbitul după ea[30], cum sunt cei care veghează până la miezul nopții sau mai mult? Poate veghează pentru ceva nefolositor sau poate pentru ceva vătămător. Sfatul meu este să se culce devreme, ca să se trezească vioi și să împlinească fajr împreună cu musulmanii.

29 Relatat de al-Bukhārī în Cartea chemării la rugăciune, capitolul „Meritul rugăciunii de ʿishāʾ în adunare", nr. 567, și de Muslim în Cartea moscheilor și a locurilor de rugăciune, capitolul „Meritul rugăciunii în adunare și avertizarea aspră împotriva lipsei de la ea", nr. 651.

30 Relatat de al-Bukhārī în Cartea timpilor de rugăciune, capitolul „Nerecomandarea somnului înainte de ʿishā'", nr. 568, și de Muslim în Cartea moscheilor și a locurilor de rugăciune, capitolul „Recomandarea împlinirii rugăciunii de dimineață devreme, la începutul timpului ei", nr. 647.

Bibliografie

1. Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, Mawqif al-muslim min al-fitan, Fundația caritabilă a șeicului Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, seria 181, ediția I, 1440 H.

Indice

ad-Dajjāl	23, 24, 26, 27
conducători	15, 16, 18, 21
fajr	31, 32
fatwa	19
fotografii	30
maḥram	2, 3
mândrie	22
mormânt	24, 25
recunoștință	11
ribā	4, 5, 6

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Mawqif al-muslim min al-fitan

Musulmanul în fața ispitelor și tulburărilor

Îndrumări despre încercările prin bine și prin rău, răbdare, pofte și dezbinare, urmate de trei răspunsuri despre cântări, călătorii, fotografii și rugăciunea de fajr.

Autor: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro